

Kamer van volksvertegenwoordigers

Kieswetgeving

In deze infofiche belichten we enkele aspecten van de wetgeving die van toepassing is voor de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Een overzicht van alle wetten, koninklijke en ministeriële besluiten vindt u op de speciale webpagina's van de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken: www.verkiezingen.fgov.be.

Provinciale kieskringen

Voor de Kamer van volksvertegenwoordigers vallen de kieskringen samen met de provinciegrenzen. De kieskring Brussel-Hoofdstad vormt evenwel een uitzondering op die regel. De kieskring Brussel-Hoofdstad komt overeen met het grondgebied van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

Verder is er een speciale regeling voor de inwoners van het kieskanton Sint-Genesius-Rode. Zij wonen in Vlaams-Brabant, maar hebben de mogelijkheid om te stemmen hetzij voor een lijst van de kieskring Vlaams-Brabant, hetzij voor een lijst van de kieskring Brussel-Hoofdstad.

Het kieskanton Sint-Genesius-Rode omvat de gemeenten Sint-Genesius-Rode, Drogenbos, Linkebeek, Wemmel, Kraainem en Wezembeek-Oppeem.

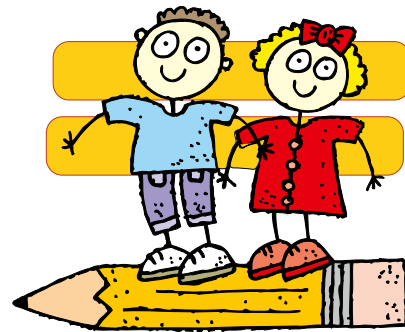
Voor de Kamer zijn er dus elf kieskringen.

Kiesdrempel

Voor de verkiezing van de Kamer is er een kiesdrempel van 5%. Dat betekent dat een lijst ten minste 5% van het totaal aantal geldig uitgebrachte stemmen in de kieskring moet hebben om te kunnen meedoen aan de zetelverdeling in die kieskring. Het is dus mogelijk dat een partij geen Kamerleden heeft uit één of meer kieskringen omdat ze daar de 5%-drempel niet behaalde, terwijl ze wel verkozenen heeft uit een andere kieskring waar ze de drempel wel haalde.

Gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen

Met de kieswet van 13 december 2002 werd de gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kieslijsten een feit. Concreet: op een lijst met bijvoorbeeld 21 kandidaten mogen er maximum 11 van hetzelfde geslacht zijn. Die voorwaarde geldt zowel voor de lijst van effectieve kandidaten als voor de opvolgers. Bovendien mogen de eerste twee kandidaten niet van hetzelfde geslacht zijn. Dit geldt eveneens voor de eerste twee opvolgers. Voor de andere plaatsen op de lijst is er geen verplichte man-vrouw-volgorde, maar de 50/50-verhouding voor de totale lijst moet wel gerespecteerd worden.

Kandidaten en opvolgers

Bij de verkiezingen voor de Kamer kunt u zowel voor effectieve kandidaten als voor opvolgers kiezen. De kans dat een opvolger na de verkiezingen parlementslid wordt, is niet klein. Parlementsliden die minister of staatssecretaris worden, worden tijdens de duur van hun uitvoerend mandaat als parlementslid vervangen door een opvolger.

Het gewicht van de lijststem

Om te bepalen wie verkozen is, moeten de lijststemmen worden toegekend aan individuele kandidaten. Door de wet van 27 december 2000 wordt nog maar de helft van de behaalde lijststemmen naar de individuele kandidaten overgedragen. De lijststemmen worden toegevoegd aan de naamstemmen van de eerste kandidaat tot die het verkiesbaarheidscijfer (zie ook infofiche nr. 9) behaalt. Zijn er nog lijststemmen over, dan worden ze toegevoegd aan de naamstemmen van de tweede kandidaat tot ook die het verkiesbaarheidscijfer behaalt. Zo gaat het verder tot de helft van de lijststemmen opgebruikt is.

Belgen in het buitenland

Alle Belgen die ingeschreven zijn in de registers van de Belgische diplomatieke of consulaire beroepsposten in het buitenland en de kiesvoorwaarden vervullen, zijn voor de federale verkiezingen stemplichtig. Ze worden als kiezer ingeschreven in de Belgische gemeente waarmee ze een objectieve band hebben. Meestal is dat de gemeente waar ze het laatst ingeschreven waren in de bevolkingsregisters. De wet van 19 juli 2012 bevat de precieze modaliteiten. Er zijn vijf mogelijkheden.

De Belgen in het buitenland kunnen:

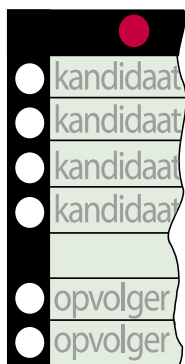
- persoonlijk stemmen in een Belgische gemeente
- bij volmacht stemmen in een Belgische gemeente
- persoonlijk gaan stemmen in de diplomatieke of consulaire beroepspost waar ze zijn ingeschreven
- bij volmacht in hun diplomatieke of consulaire beroepspost stemmen
- stemmen per briefwisseling.

Verkiezingscampagne

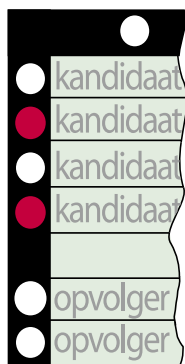
De kandidaten mogen niet om het even welk bedrag aan hun verkiezingscampagne besteden. De wetgever beperkt het bedrag per politieke partij en per kandidaat. De kandidaten moeten de uitgaven die ze doen tijdens de zogenoemde sperperiode (de vier maanden vóór de verkiezingen) bijhouden en, via de voorzitter van het verkiezingshoofdbureau, aangeven bij de federale Controlecommissie voor de verkiezingen voor de Kamer en het Europees Parlement. Kandidaten mogen geen reclameruimte kopen op radio, televisie of in bioscopen. Reclame op internet mag wel.

Meer info
www.verkiezingen.fgov.be

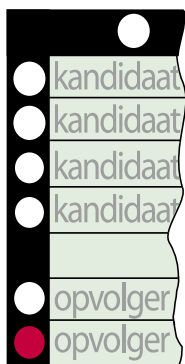
Hoe stemt u geldig?

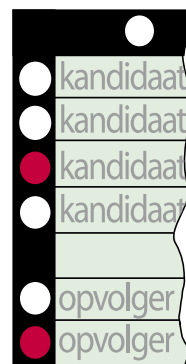
Mogelijkheid 1
Je verklaart je akkoord met de volgorde van de kandidaten

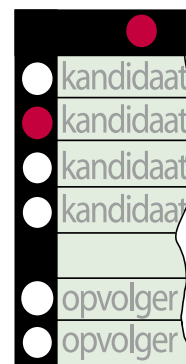
Mogelijkheid 2
Je drukt je voorkeur uit voor 1 of meer effectieve kandidaten

Mogelijkheid 3
Je drukt je voorkeur uit voor 1 of meer opvolgers

Mogelijkheid 4
Je drukt je voorkeur uit voor 1 of meer effectieve kandidaten en 1 of meer opvolgers

Mogelijkheid 5
Er wordt alleen rekening gehouden met de naamstem